

Йордан Радичков

Убий мухата!

Винаги ми е прavelo впечатление лекомислието на някои хора, че е извънредно просто да се убие мухата. Казвали са ми, че в Китай няма нито една муха и че ако например по време на събрание се появи муха, то събранието прекъсва своята работа, убива мухата и едва след тъй продължава. В наши магазини съм виждал лятно време, че магазинерът оставя работата си, взема една пръчка с кожа на края и избива мухите. Веднъж в бръснарницата бръснарят тъй дълго трепа мухи, че пяната върху брадата ми засъхна като тебешир. Виждал също тъй как котка убива с лапата си муха върху стъклото, а кучетата ги ловят със страшно тракане на челюстите.

През лятото мухите стават по – зли от кучетата и хапят като кучета. Добитъкът ги изстребва с опашката си, с един замах избива десетки мухи. Бог е бил предвидлив, като е дал опашка на животното, за да убива с нея мухите. Бог я е благословил с безкрайно нахалство, но когато е пуснал насекомото от дланта си да литне, вероятно е казал на сухопътния свят: „Убий мухата!“ И тъй и днес ние продължаваме да я изстребваме, преграждаме пътя ѝ с лепкави мухоморки, давим я в отровни води, хвърляме отровен прах в очите ѝ, тя умира и на нейно място се появява нова.

Има мухи, които пред нищо не спират по пътя си. Миналата седмица група приятели се бяха събрали на маса, все яки мъже, мускулисти, но те бързо омекнаха, щом видяха да влиза мухата. Мухата се завъртя наоколо и веднага седна на масата, опита всички мезета, отпи от виното, виното ѝ хареса повече от мезетата, та затуй премина само на вино и през цялото време потупваше приятелите по рамената и от всички най – силно бръмчеше. Накрая приятелите изведоха мухата, като я придържаха под мишниците, защото тя едва се държеше на краката си, и я оставиха на улицата, а мухата продължи да бръмчи: браво! и прави ви чест!, после си тръгна по улицата с криволичене, срещна друга група приятели и веднага се залепи за тях, за да им разкаже за ония, дето я били изоставили. Новата група реши да се качи в движение в трамвая, за да се спаси от мухата, но и мухата не е глупава, тя веднага се залепи за трамвая, докато накрая се разбра, че нямало къде да спи, та отиде с едного да спи в къщата му. Човекът легна на канапето, а мухата легна в леглото и хърка през цялата нощ.

Ето как мухата може да изхвърли човека дори от леглото му, а някои говорят, че било лесно да се убие мухата!

Веднъж млада жена обясняваше на съдиите в съда, че мъжът ѝ се бил свързал с конска муха. Те били женени съвсем отскоро и жената

забелязала, че някаква конска муха се върти около мъжа ѝ, но в началото не ѝ обърнала особено внимание. По – късно конската муха почнала да се обажда по телефона в къщи. Аз не зная как една конска муха може да се обажда по телефона, но жената твърдеше много настоятелно, че се била обаждала, дори разказваше цели пасажии от това, дето ѝ е говорела мухата. После мъжът почнал да се губи вечерно време и накрая жената решила да разкаже някому за конската муха. Човекът, комуто разказала, излязъл прозорлив. Двамата проследили мъжа, видели го как се срещнал с конската муха в едно кафене, после по здрач влезли в градината. Боже господи, той се целувал с мухата! На мухата ѝ било много весело изглежда, защото се смеела, сякаш я гъделичкали. Тогава жената избухнала и ударила плесница на мухата, а мухата почнала да си скубе косите. Косите ѝ били прегорени във фризьорниците, та лесно се скубели. Като видяла, че мъжът ще тръгне, конската муха веднага се залепила за него, защото е конска муха и за нея това е лесно, разбира се. Ето свидетелят е тук и той може да разкаже всичко. Съдиите попитаха свидетеля истина ли е всичко за тая конска муха и той каза, че е истина. Мъжът също призна и след като трима говорят едно и също, за съда вече е истина... Тъй че ако понякога човек се мъчи да се изкубне от мухата, то в други случаи той тръгва подире ѝ и дори може да преспи с нея, колкото и странно да ни се струва това.

А има и примери, свързани с мухата, тях някой едва ли ще обясни. През зимата на една сватба докараха дарове. Конярът разпрегна шейната, но задържа единия кон; държеше го за юздите и съобразяваше нещо. После той хвана един петел, поиска да му дадат една низа пиперки, тури си низата вместо гердан на шията и върза на такъмите на коня още две шарени кърпи, за да изглежда по – пъстър. Шаферките играеха край него в снега, треперушките подскачаха върху главите им. Те играеха, усмихваха се червените си бузи и го питаха какво мисли да прави. Селянинът с коня им каза, че една муха му се върти в главата. Върти ми се една муха, каза той, ама да видим какво ще излезе от нея.

Той яхна коня, поиска една бъклица и тръгна заедно с бъклицата, с петела и с гердана пиперки право към къщата. Къщата на два етажа, висока, на горния етаж са сватбарите и се чува как гърми музиката. Конят почна да се изкачва с ездача по стълбите, а шаферките играят подире му. Тъй кон и човек влязоха право в къщата. Но нали на сватба е винаги тясно, конят няма къде да стъпи, стъпи върху трапезата, половината съдове се обърнаха и се плиснаха няколко ведра с вино. Народът се дръпна назад, за да не бъде сгазен от животното, а нашият селянин седи

отгоре му, в едната ръка държи петела, в другата ръка държи бъклицата. Взе си въздух, колкото му трябваше, и извика „Иииии – ху!“ . Свалиха го веднага, а деверите изведоха коня навън. Какво те прихвана?, го питат сватбарите. Абе една муха ми влезе в главата, казваше им селянинът. Реших да вляза тук с коня и да кажа и – ху! Те това е!

Тъй ли!, казаха сватбарите и го дигнаха на ръце, та да го хвърлят през прозореца и да изгонят тая муха от главата му. Селянинът викаше: умиление Богородично!, но ония не обърнаха никакво внимание на религиозните му възгласи и го хвърлиха в снега. Човекът изтича пешком по стълбите и попита на вратата: Мога ли да вляза, мухата ми излезе? А сватбарите му казаха: влез! Той отново каза: умиление Богородично!, откъсна главата на петела и го даде на шаферките да го оскубят. Мухата повече не го навести.

По повод на тая история някои по – стари хора разказваха страшни спомени за варварската испанска муха. Когато се появила испанската муха, добитъкът и хората мрели като мухи, във всички дворища се носел дим, защото горели мокра слама и смрадливи треви. Ще требиш мухата ли! Всичко се било свило по домовете, клечало зад прозорците и гледало как мухата вилнее като еничарин. Общинският бик скъсал синджирите и тръгнал свиреп из улиците. На едно място го срещнала мухата, бикът размахал острите си рога, но мухата го прегазила и той веднага станал на мърша. Ето колко страшна е била тая муха и слава богу, че оттогава не ни е навествявала!

Като деца улавяхме живи мухи, туряхме им сламки в коремите и ги пускахме да хвърчат. Те веднага хвъркваха заедно със сламките, все едно, че нищо не им се е случило, само дето сме ги погъделичкали малко. Също тъй като деца улавяхме живи мухи, късахме им главите и ги пускахме, а те се въртяха и скачаха, но не искаха да умират. Помня, че в детството винаги се учудвахме как тъй мухата живее без глава, а кокошката веднага умира, а патицата също, и жабата. Пак в детството веднъж видяхме в стадо овце едно шиле. То се въртеше на кръг около себе си и нещо подвикваше. Дойде овчарят, прегледа шилето и почна да вади ножа си. Попитахме го за какво му е ножът, а той каза, че ще му отреже главата, защото е станало въртоглаво. То наистина се въртеше все на една страна както мухите, на които бяхме откъснали главите. Ами как тъй е станало въртоглаво?, попитахме овчаря. Нали сте виждали, каза ни той, че овцете по цял ден подсмърчат. Пасат трева и подсмърчат. Като подсмъркне по – силно, някоя муха ѝ влезе в главата, почне да се върти там все на една страна, овцата също почне да се върти все на една

страна и става въртоглава. Сега ще ѝ изправя главата!

Оставихме го да изправя главата на шилето и си тръгнахме към село. През цялото време гледахме все едно от децата, защото то непрекъснато подсмърчаше, дали няма да стане въртоглаво. Нищо не му се случи по пътя. В къщи ни питаха къде сме ходили, ние казахме за мухите и за шилето, а те ни набиха и ни казаха, че цял ден сме се мотали като мухи без глави.

Все от тия години са и спомените за оная муха, дето всява ужас сред кравите. Има една сива, дългнеста муха, щом забръмчи, и кравите веднага навирват опашките си и се юрват в гората. Не зная по какъв начин откриват приближаването на тая муха и откъде е тоя ужас у добичетата. Те се забиват веднага в гората, в най – гъстите храсти, и треперят целите. Колко пъти сме ги биели с цялата си детска жестокост, но те само казват: хм – хм!, поклащат си ушите и на мърдат. Някакъв бяс обхваща кравата в такива случаи и вие може да я одерете жива, да я насечете на късове, тя по никой начин обаче няма да излезе из храстите, докато не си отиде мухата. В такива случаи на нас ни се иска веднага да убие мухата, само че ние никъде не я виждаме, дори сянка от муха не се вижда.

Как тогава да убием мухата!

Има хора, дето изобщо не искат да я убиват. Запомнил съм, че дядо ми веднъж в годината ставаше неспокоен, излизаше рано сутрин, миришеше изгрева и гледаше планината. Няма я още, казваше той и на другата сутрин отново излизаше. Той гадаеше по някакви треви, по росата, по пътя на мравките и разбираше кога му е дошла мухата. Щом мухата му дойдеше, дядо взимаше приятеля си и го водеше в планините, за да преспят край цъфналото еньовче. Дядо смяташе тая трева за най-лековитата и щом цъфне, водеше при нея най-добрия си приятел за преспиване. Той пък имаше такава муха.

Изобщо той беше човек на мухата и посредством нея познаваше човека срещу себе си. Веднъж чичо седи умислен, реже тютюн и все гледа гората. Не ти е добра мухата, казва му дядо, лоша муха ти се върти в главата, виждам ѝ пипалата ей тук, на сляпото око. Не ми е влязла муха в главата, му казва чичо и продължава да гледа гората, ами си мисля, че трябва нов процеп за колата. Като вървя и оглеждам, хвърлил съм око на един бряст. Чий бряст? – пита веднага дядо. Чичо му каза чий бряст, а дядо скочи, предсказа му врачанския централен затвор и го заплаши, че ще проветри главата му от тая муха. Как ще я проветри, сам не знаеше, защото все повтаряше: – Ще ти я проветря тая глава!, а чичо

казваше: – Ще отсека бряста!

Добра муха навести дядо, той отиде при съседа, каза му каква е работата, а съседът веднага го покани на вино, оплака му се, че му е зла жената, че му е зла тъщата и че и той станал зъл и отсекал бряста на дядо, защото и нему трябвало дърво за процеп. Дядо се връща с готов процеп, държи го на рамо и мълчи, а чичо, като разбира каква е работата, веднага скочи, взе брадвата и отиде да отсеке бряста на съседа. Хубаво, но през туй време мухата влязла в избата на съседа, каза му каквото трябва и той също взел брадвата, та при чичо. Двете мухи бръмчат над главите им, а чичо и съседът почнали да се карат. Единият вика: Муха ми се виждаш!, и другият вика: Муха ми се виждаш! Отмести се или ще те смачкам като муха! Ти се отмести! Кой знае как е можела да завърши историята, ако през това време на мястото не пристига дядо. Той върви целия потен, носи процепа на рамото си и вика на двамата да се разотидат, но те не се разотиват. Тогава дядо им казал, че веднъж двама човека, подтикнати от злата муха, се съсекли с брадвите и веднага там излезли от гората много мухи, покрили съсечените, а на другия ден нямало вече никакви посечени, само два черни облака мухи, които се носели тромаво из пространството. Злата муха е хитра, тя тъй се рои, когато изправи двама човека с брадвите! Дядо им дал добрата муха и чичо и съседът си взели всеки своя бряст, та да си направят процепа на колите. Злите мухи тогава се разсърдили: едната кацнала на носа на чичо, другата на носа на съседа. Чичо и съседът също се разсърдили и замахнали да смачкат мухите, но насекомите отлетели и всеки от тях се ударил по носа си. Оттогава и двамата ненавиждат мухите.

Много често съм се замислял как да убием мухата и трябва ли да изстребваме всички мухи? Ако един човек е за женене, да се жени, защото няма начин да изстреби мухата в себе си; той само ще страда от гъдела на тая муха, без да може да се спаси от нея. Понякога си мисля дори, че някаква муха е завъртяла главата на Галилей, за да каже, че Земята се върти. Пък Земята наистина се върти.

Трябва ли тогава да убием мухата!

Може би в Китай това е по-лесно. Казвали са ми, че в Китай няма нито една муха и че ако например по време на събрание се появи муха, то събранието прекъсва внезапно своята работа, убива мухата и едва след туй продължава. Не съм бил по ония места, но никак не вярвам, че там вече са успели да убият мухата.

КРАЙ

© Йордан Радичков

Източник: Словото (те пък са го взели от <http://panopticon.hit.bg/>)

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/11501>]